

Maria Johansson Gray
maria.johansson.gray@mfof.se

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Vicktoria Westerberg
vicktoria.westerberg@mfof.se

En förbättrad elevhälsa SOU 2025:113

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet *En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113)*. I MFoF:s uppdrag ingår att bedriva och främja ett kunskapsbaserat arbete samt att ansvara för kunskapsförmedling om förebyggande insatser inom området stöd till föräldrar i deras föräldraskap för att främja barns utveckling och hälsa (föräldraskapsstöd). Det är utifrån detta uppdrag som myndigheten avger sitt yttrande.

Föräldraskapsstöd utgör ett centralt verktyg för att skapa likvärdiga förutsättningar i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet med barn och unga. Skolan är en av de viktigaste arenorna för att nå föräldrar. Myndigheten ser i detta sammanhang möjligheter att bidra med kunskap om föräldraskapsstöd på universell, selektiv och indikerad nivå, och vill särskilt lyfta fram och ställa sig bakom de delar av utredningen som betonar vikten av samverkan för att stödja elevers lärande, hälsa och utveckling.

MFoF ser positivt på de förslag som stärker vårdnadshavares inflytande och delaktighet i elevhälsans arbete, liksom de som förbättrar möjligheterna till samverkan och stöd från såväl skolan som andra verksamheter. Samtidigt vill MFoF understryka vikten av att samverkan med föräldrar anpassas efter deras olika förutsättningar och behov. Det innebär bland annat att hänsyn tas till föräldrar med kognitiva funktionsnedsättningar eller annan språklig eller kulturell bakgrund.

En generell synpunkt från MFoF handlar om vilka vuxna i barnets närhet som skolan ska samverka med. I utredningen begränsas detta till vårdnadshavare. I den fortsatta beredningen ser MFoF gärna att begreppet vidgas i de sammanhang och skrivningar där detta är möjligt. På så sätt inkluderas andra viktiga vuxna runt barnet, exempelvis vårdnadshavare, familjehemsförälder, bonusförälder etcetera.

MFoF anser att följande bör beaktas i den fortsatta beredningen:

6.1 Förslag om förtydligande av syfte och uppdrag

- Elevhälsans syfte och uppdrag föreslås förtydligas och breddas så att verksamheten ska skapa förutsättningar för samt stödja elevers lärande, hälsa och utveckling.
- MFoF konstaterar att skrivningar om föräldrars roll i detta arbete saknas. Myndigheten föreslår därför att MFoF ges i uppdrag att bidra till framtagandet av föreskrifter om elevhälsans syfte och uppdrag, i syfte att säkerställa att föräldrars perspektiv och behov av föräldraskapsstöd beaktas.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFoF

Postadress:
Box 35
931 21 Skellefteå

Besöksadress:
Nygatan 40B
931 31 Skellefteå

Telefon: 010-190 11 00
E-post: info@mfof.se
Hemsida: www.mfof.se

6.3.1 En plan för bemanning av elevhälsan

- MFoF delar utredningens bedömning att beräkningsgrunderna bör ta hänsyn till elevernas socioekonomiska bakgrund, exempelvis andelen elever vars föräldrar har låg utbildningsnivå eller erhåller ekonomiskt bistånd.
- Myndigheten föreslår att MFoF ges i uppdrag att bistå Skolverket i arbetet med att ta fram föreskrifter för hur bemanningen inom elevhälsan ska analyseras och beräknas utifrån nationellt fastställda grunder kopplat till familjernas behov och förutsättningar.

6.4 Huvudmannen ska informera om elevhälsans uppdrag och bemanning

- MFoF välkomnar förslaget om att stärka vårdnadshavares möjligheter till samverkan med elevhälsans professioner.
- För att skapa likvärdiga förutsättningar föreslår MFoF att myndigheten ges i uppdrag att ta fram en vägledning för skolans kommunikation med föräldrar och stöd till desamma.

6.6 Förslag om utökade hälsobesök och hälsosamtal

- MFoF tillstyrker förslaget att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram föreskrifter om innehållet i hälsobesök och hälsosamtal.
- Myndigheten konstaterar dock att skrivningar om föräldrars roll och behov av föräldraskapsstöd är otillräckligt utvecklade bland förslagen, och föreslår därför att Socialstyrelsen samverkar med MFoF i detta arbete.

6.6.2 Hälsobesöken förstärks och förtydligas

- Förslaget innebär att elevers vårdnadshavare ska kallas till och delta i stora hälsobesök, och att de även bör delta vid litet hälsobesök om behov finns.
- MFoF bedömer att föräldrars medverkan kommer att bidra till en mer samlad bild av elevens lärande, hälsa och utveckling, samt främja ett långsiktigt och brett perspektiv på hälsofrämjande och förebyggande arbete. Myndigheten vill samtidigt betona vikten av att vid behov erbjuda föräldrar stöd vid sådana besök.
- MFoF uppmärksammar dock att skrivningar med fokus på föräldrars roll och behov av föräldraskapsstöd inte är tillräckliga i denna del. Myndigheten föreslår därför att Socialstyrelsen bör samverka med MFoF i arbetet med att ta fram föreskrifter.

6.6.3 En hälsoenkät ska ligga till grund för hälsobesöket

- MFoF ser positivt på förslaget att inkludera frågor om hemförhållanden och föräldrelationer i hälsoenkäten.
- Myndigheten föreslår att MFoF ges i uppdrag att bistå Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Skolverket i arbetet med att ta fram ett stöd för att analysera svaren med fokus på föräldrar och föräldraskapsstöd.

6.8.2 Vid varje skolenhet ska finnas en samordnande funktion som ansvarar för att samordna insatser

- MFoF välkomnar förslaget om en samordnande funktion med ansvar för att koordinera insatser för enskilda elever samt samverka med socialtjänst och hälso- och sjukvård.
- Myndigheten anser att det är viktigt att detta arbete sker i nära samverkan med föräldrar och föreslår därför att MFoF ges i uppdrag att bidra till framtagandet av vägledning för stöd till föräldrar, anpassat efter olika behov och förutsättningar.

6.8.3 Skolhuvudmän ska ingå samverkansöverenskommelser med regionen

- MFoF anser att stödmaterial för samverkansöverenskommelser och rutiner bör inkludera ett tydligt fokus på föräldrar och föräldraskapsstöd.
- Myndigheten föreslår att MFoF ges i uppdrag att bistå Skolverket och Socialstyrelsen i detta arbete.

Per Bergling
Generaldirektör

Maria Johansson Gray
Vicktoria Westerberg
Föredragande utredare